

DALYKO (MODULIO) APRAŠAS

DALYKO (MODULIO) PAVADINIMAS		Kodas	
NEFORMALIOJO UGDYMO METODAI			
Dėstytojas (-ai)		Padalinys (-iai)	
Koordinuojantis: Doc. dr. Jolita Buzaitytė-Kašalynienė Kitas (-i):		Vilniaus universiteto Filosofijos fakulteto Socialinio darbo katedra, Universiteto g. 9/1, Vilnius	
Studijų pakopa	Dalyko (modulio) lygmuo	Dalyko (modulio) tipas	
Pirmoji	-	Pasirenkamasis	
Įgyvendinimo forma	Vykdyto laikotarpis	Vykdyto kalba (-os)	
Auditorinė	Pavasario semestras	lietuvių	
Reikalavimai studijuojančiajam			
Išankstiniai reikalavimai: Į kursą priimami besidomintys darbu su vaikais ir jaunimu. Kurse gali dalyvauti iki 20 studentų, studentai atrenkami vadovaujantis jų dalyvavimo jaunimo arba kitose jaunimo organizacijose ir/ar savanoriškoje veikloje su vaikais ir jaunimu patirtimi, o taip pat jų motyvacija darbui su vaikais ir jaunimu.		Gretutiniai reikalavimai (jei yra): nėra	
Dalyko (modulio) apimtis kreditais	Visas studento darbo krūvis	Kontaktinio darbo valandos	Savarankiško darbo valandos
5	108	48	60
Dalyko (modulio) tikslas: studijų programos ugdomos kompetencijos			
Dalyko paskirtis – lavinti neformaliojo ugdymo metodų taikymo ir neformaliojo ugdymo(si) proceso valdymo kompetencijas. Dalykui keliami tikslai: <ol style="list-style-type: none"> 1. Supažindinti su neformaliojo ugdymo metodų teorinėmis prielaidomis ir jo praktiniu taikymu. 2. Sudaryti sąlygas savęs pažinimui sąveikoje su kitais: tarpasmeninės sąveikos stebėjimas, jos procesų supratimas ir gebėjimas juos valdyti. 			
Bendrosios kompetencijos: <ol style="list-style-type: none"> 2.2 Gebės savikritiškai reflektuoti savo veiklą ir ją tobulinti. 5.2 Gebės demonstruoti savarankiškumą, priimant sprendimus. 			
Dalykinės kompetencijos: <ol style="list-style-type: none"> 6.3 Gebės veikti komandinio darbo aplinkoje. 8.1 Gebės taikyti naujausiomis tarpdisciplininėmis teorijomis ir tyrimais grįstus socialinio darbo praktikos modelius, organizuojant socialinę pagalbą. 13.1 Gebės kritiškai vertinti savo profesinę veiklą dalyvaujant supervizijose ir kitose profesinės veiklos refleksiją skatinančiose veiklose. 			
Dalyko (modulio) studijų siekiniai	Studijų metodai	Vertinimo metodai	
Įgis neformaliojo ugdymo teorinius pagrindus: samprata, principai, būdai, aplinka, santykis tarp ugdytinio ir ugdytojo, refleksijos (aptarimo) reikšmė ugdymosi procesui.	Teorinės paskaitos. Savarankiškos literatūros studijos.	Užduotis porose: stovyklos programos projektas. Dienoraštis arba asmeninės refleksijos.	

Gebės pasirinkti ir naudoti neformaliojo ugdymo metodus atsižvelgiant į klientų grupės savybes: dalyvių amžių, išgyvenamus sunkumus, asmeninę brandą bei patirtį, grupės gyvavimo stadiją.	Teorinės paskaitos. Savarankiškos literatūros studijos.	Užduotis porose: stovyklos programos projektas. Dienoraštis arba asmeninės refleksijos.
Gebės planuoti neformaliojo ugdymo užsiėmimus: kelti tikslus, parinkti turimas ar panaudoti esamas priemones bei aplinką, laiką, užtikrinti dalyvių psichologinį ir fizinį saugumą.	Teorinės paskaitos. Savarankiškos literatūros studijos. Mokymosi per patirtį ir iš savo patirties būdas. Rezidencinis seminaras (išvyka). Kūrybinės, patirtinės, grupės formavimo, pasitikėjimo užduotys grupėms. Vaidmenų žaidimai. Patirties refleksija grupėse: dalyvavimas refleksijoje ir/ar jos moderavimas. Dienoraštis – asmeninė refleksija.	Užduotis porose: stovyklos programos projektas. Dienoraštis arba asmeninės refleksijos.
Gebės valdyti ir kontroliuoti neformaliojo ugdymo procesą.	Mokymosi per patirtį ir iš savo patirties būdas. Rezidencinis seminaras (išvyka). Kūrybinės, patirtinės, grupės formavimo, pasitikėjimo užduotys grupėms. Vaidmenų žaidimai. Patirties refleksija grupėse: dalyvavimas refleksijoje ir/ar jos moderavimas. Dienoraštis – asmeninė refleksija.	Užduotis porose: stovyklos programos projektas. Dienoraštis arba asmeninės refleksijos.
Gebės pravesti klientų grupėje patirties dalyvaujant neformaliojo ugdymo užsiėmimuose aptarimus (refleksijas): emocijų, išgyvenimų, įgytos patirties, priimtų vaidmenų, galimybės pritaikyti įgytą patirtį realiose gyvenimo situacijose.	Patirties refleksija grupėse: dalyvavimas refleksijoje ir/ar jos moderavimas. Dienoraštis – asmeninė refleksija.	Užduotis porose: stovyklos programos projektas. Dienoraštis arba asmeninės refleksijos
Gebės dirbti komandoje: priimti sprendimus, pasiskirstyti užduotimis, vaidmenimis, atsakomybėmis ir juos vykdyti.	Rezidencinis seminaras (išvyka). Mokymosi per patirtį ir iš savo patirties būdas. Kūrybinės, patirtinės, grupės formavimo, pasitikėjimo užduotys grupėms. Vaidmenų žaidimai. Patirties refleksija grupėse: dalyvavimas refleksijoje ir/ar jos moderavimas. Dienoraštis – asmeninė refleksija.	Užduotis porose: stovyklos programos projektas. Dienoraštis arba asmeninės refleksijos.

Temos	Kontaktinio darbo valandos							Savarankiškų studijų laikas ir užduotys	
	Paskaitos	Konsultacijos	Seminarai	Pratybos	Laboratoriniai darbai	Praktika	Visas kontaktinis darbas	Savarankiškas darbas	Užduotys
1. Formalus versus neformalus ugdymas. Neformaliojo ugdymo samprata, principai, metodai.	2			4			6	6	Literatūros studijos Smith, M. K.(2001);
2. Situacijos ir aplinkos panaudojimas ugdymiesiems tikslams. Klientų grupių savybės, metodų parinkimas atsižvelgiant į grupės dalyvių savybes ir grupės raidos etapą. Ugdytinio ir ugdytojo sąveikos ypatingumas, svarbumas ir specifiškumas. Bendraamžių grupės panaudojimas	2			4			6	5	Literatūros studijos P. Brander et al (2007) 13-51 p.; G. Buldioski et al (2003), 7-41 p.

ugdymiesiems tikslams.									
3. Mokymasis iš santykių grupės viduje ir tarpgrupinių santykių (grupės vaidmuo neformaliojo ugdymosi procese). Socialinės kompetencijos ir jų reikšmė. Asmuo ir grupė. Priklausymas ir autonomija: priklausymo, pripažinimo ir priėmimo poreikiai.	2		4			6	6	Literatūros studijos Ž. Gailius, A. Malinauskas, D. Petkauskas ir L. Ragauskas (2013), 10-80 p.	
4. Streso teorija (stresas ir mokymasis). Patyrimas, patirtis, išgyvenimas, patirties analizė, refleksija, išmokimų įvardijimas.	2		4			6	5	Literatūros studijos. A. Zlatarevičienė, ir kt. (2005), 8-40 p.	
5. Neformaliojo ugdymo metodai: metodo struktūra, kūrimas ir taikymas. Neformaliojo ugdymo būdai ir/ar formos. Užsiėmimų planavimas, vykdymas, aptarimų vedimas ir įvertinimas. Metodų parinkimas grupės formavimui, stiprinimui, pasitikėjimui, išbandymui.	2		4			6	4	Literatūros studijos G. Buldioski et al (2003), 41-81 p.	
6. Kūrybiškumo ugdymas, konfliktai ir konfliktų valdymas.	2		4			6	6	Literatūros studijos G. Buldioski et al (2003), 83-109 p.	
7. Jaunimo įtraukimas ir dalyvavimas. Dalyvavimo sprendimų priėmimo lygmenys.	2		4			6	6	Literatūros studijos M. A. Garča López, A. Karsten, P. Merry, Y. Ohana, A. Straker (2003) 9-91 p.	
8. Neformaliojo ugdymo vertybės ir etiniai reikalavimai.	2		4			6	6	Literatūros studijos P. Kloosterman, K. Giebel (2003) 7-113 p.	
							16	Projekto rengimas.	
Iš viso	16		32			48	60		

Vertinimo strategija	Svoris proc.	Atsiskaitymo laikas	Vertinimo kriterijai
Privaloma lankyti 100 proc. pratybų		Semestro eigoje	Būtina sąlyga prileidimui prie egzamino.
Asmeninė refleksija (dienoraštis)		Gegužės mėn.	Įskaita. Būtina atsiskaityti, neatsiskaičius užduotis nevertinama.
Stovyklos programos projektas.	100 proc.	Birželio mėn.	Užduotis porose, porai rašomas vienas bendras pažymys. Užduotis vertinama remiantis pateiktais kriterijais, tai yra, parengta programa vertinama 7 pjūviais (kriterijais) už kurių atitikimą rašomas atitinkamas balas (žr. programos vertinimo kriterijai), šie balai sumuojami ir iš jų traukiamas aritmetinis vidurkis (apvalinant balą laikomasi balo apvalinimo tvarkos, pvz., jei $x < 7,5$, rašomas 7, jei $x \geq 7,5$, rašomas 8). ¹

Autorius	Leidimo metai	Pavadinimas	Periodinio leidinio Nr. ar leidinio tomas	Leidimo vieta ir leidykla ar internetinė nuoroda

¹ Vertinimo kriterijai pateikti šio dokumento pabaigoje

Privalomoji literatūra				
A. Zlatarevičienė, D. Mikalopaitė, J. Buzaitytė-Kašalynienė, R. Daubaraitė, V. Gabrieliūtė	2005	Patyrimo pedagogika ir jos taikymas		Vilnius http://www.ltpljaunimas.lt/sites/default/files/Patyrimas.pdf
P. Brander, C. Cardenas, J. De Vicente Abad, R. Gomes, M. Taylor	2007	Visi skirtingi, visi lygūs. Metodinis rinkinys		http://visiskirtingivisilygus.lt/wp-content/uploads/2011/10/Lygus.pdf
Ž. Gailius, A. Malinauskas, D. Petkauskas ir L. Ragauskas	2013	Darbo su jaunimo grupėmis vadovas. Neformaliojo ugdymo praktika Lietuvoje		http://www.jtba.lt/UserFiles/File/Metodiniai%20leidiniai/Darbo%20su%20jaunimo%20grupemis%20vadovas%202013.pdf
Smith, M. K.	2001	‘What is non-formal education?’, the encyclopaedia of informal education		http://infed.org/mobi/what-is-non-formal-education/
M. A. Garcča López, A. Karsten, P. Merry, Y. Ohana, A. Straker	2003	T-Kit apie Europos pilietiškumą. Pilietiškumas, jaunimas ir Europa		Europos Tarybos leidyba http://www.jrd.lt/uploads/dokumentai/T-kit-007.pdf
G. Buldioski, C. Grimaldi, S. Mitter, G. Titley, G. Wagner	2003	„T-Kit“ Mokymo pagrindai		Europos Tarybos leidyba http://www.jrd.lt/uploads/dokumentai/T-kit-006.pdf
P. Kloosterman, K. Giebel	2003	Mokomoji medžiaga T-Kit Ugdomasis vertinimas darbo su jaunimu srityje		Europos Tarybos leidyba http://www.jrd.lt/uploads/dokumentai/T-kit-010.pdf
Papildoma literatūra				
M. Michalko	2006	Thinkertoys. A Handbook of Creative-Thinking Techniques		Ten Speed Press http://www.creashock.be/media/DOWNLOADS/Thinkertoys%20Michael%20Michalko%20Business%20Summaries.pdf
VšĮ „Vaikų linija“	2011	Antidiskriminacijos, tolerancijos ir pagarbos kitam ugdymas. Metodinė priemonė jaunimui ir dirbantiems su jaunimu		http://www.jrd.lt/uploads/dokumentai/2012_vaiku_linija_antidiskriminacijos_ir_tolerancijos_ugdymas.pdf
R. Škriadaite S. Pilitauskaitė Z. Pikiotienė	2011	Atvirų jaunimo centrų praktinis gidas		http://www.jrd.lt/uploads/dokumentai/Atviru%20jau...tinis%20gidas2.pdf
P. Freire.	2000	Kritinės sąmonės ugdymas.		Vilnius: Tyto alba

Egzamino užduoties vertinimo kriterijai

KRITERIJAI	10 – 9	8 - 7	6 - 5	4 – 1
Grupės ugdymo tikslų atspindėjimas programoje	<i>kiekviena programos dalis ir parinkti metodai, užduotys siekia/atitinka nusibrėžtus programos tikslus.</i>	<i>didesnė programos dalis (iki 80%) ir jai įgyvendinti parinkti metodai, užduotys siekia/atitinka nusibrėžtus programos tikslus.</i>	<i>iki 60% programos, jai įgyvendinti parinktų metodų, užduočių siekia/atitinka nusibrėžtus programos tikslus.</i>	<i>iki 40% programos, jai įgyvendinti parinktų metodų, užduočių siekia/atitinka nusibrėžtus programos tikslus.</i>
Ugdytinių savybių it poreikių atitikimas programoje	<i>visos programos veiklos atitinka tikslinės grupės ypatumus (savybes),</i>	<i>iki 80% programos veiklų atitinka tikslinės grupės ypatumus (savybes),</i>	<i>iki 60% programos veiklų atitinka tikslinės grupės ypatumus (savybes),</i>	<i>iki 40% programos veiklų atitinka tikslinės grupės ypatumus (savybes), poreikius ir</i>

	<i>poreikius ir interesus.</i>	<i>poreikius ir interesus.</i>	<i>poreikius ir interesus.</i>	<i>interesus.</i>
Programai sukurti priimti kūrybiniai sprendimai	<i>Visai programai sukurti panaudotos kelios kūrybiškumo technikos (pritaikymas matomas, jei studentas (-ė) prie konkrečios programos dalies pateikia pagrindimą), taip pat programai sukurti panaudota papildoma metodinė literatūra (keletas šaltinių, būtinos nuorodos prie konkrečių užduočių).</i>	<i>Visai programai sukurti panaudota bent viena kūrybiškumo technika (pritaikymas matomas, jei studentas (-ė) prie konkrečios programos dalies pateikia pagrindimą), taip pat programai sukurti panaudota papildoma metodinė literatūra (bent vienas šaltinių, būtinos nuorodos prie konkrečių užduočių).</i>	<i>Programai sukurti panaudota papildoma metodinė literatūra (keletas šaltinių, būtinos nuorodos prie konkrečių užduočių).</i>	<i>Programoje atsikartoja tikrai tos veiklos ir užsiėmimai, kurios buvo vykdomos mokymų metu.</i>
Programos subalansavimas: užsiėmimų ir laisvo laiko, užsiėmimų ir užduočių išdėstymo visoje programoje ir konkrečiose dienose	<i>Užduotys, užsiėmimai programoje išdėstyti logiškai, atsižvelgiant į grupės raidos proceso etapus ir užduočių sudėtingumą, joje išbalansuotas užsiėmimų ir laisvo laiko santykis, skiriama vietos ir laiko refleksijoms, numatytos alternatyvios veiklos, esant blogam orui ar kitiems netikėtumams.</i>	<i>Užduotys, užsiėmimai programoje išdėstyti logiškai, atsižvelgiant į grupės raidos proceso etapus ir užduočių sudėtingumą, joje išbalansuotas užsiėmimų ir laisvo laiko santykis, skiriama vietos ir laiko refleksijoms, nenumatytos alternatyvios veiklos, esant blogam orui ar kitiems netikėtumams.</i>	<i>Nėra aiški užduočių ir užsiėmimų išdėstymo logika, tik iš dalies atsižvelgiama į grupės raidos proceso etapus arba į užduočių sudėtingumą, per daug laisvo laiko arba per daug užduočių, per mažai dėmesio refleksijoms.</i>	<i>Programoje užduotys išdėliotos bet kaip, arba nėra aiškūs jų parinkimo ir sudėliojimo principai, neatsispindi joks darbo ir laisvo laiko balansas, nėra refleksijų.</i>
Ugdytinio vaidmuo/įtraukimas į ugdymosi procesą, atsakomybių jam suteikimas	<i>Jaunuoliai įtraukti į programos įgyvendinimą, koregavimą ir vertinimą, numatytos jaunuolių atsakomybės, paaiškinta kaip tos atsakomybės bus paskirstytos.</i>	<i>Jaunuoliai įtraukti į dvi iš įvardytų veiklos sričių (įgyvendinimas, koregavimas, vertinimas), numatytos atsakomybės, nepaaiškinta kaip jos bus paskirstomos.</i>	<i>Jaunuoliai įtraukti į vieną iš įvardytų veiklos sričių (įgyvendinimas, koregavimas, vertinimas), numatytos atsakomybės, nepaaiškinta kaip jos bus paskirstomos.</i>	<i>Jaunuoliai tikrai dalyviai.</i>
Neformalaus ugdymo principų taikymas	<i>Programa sukurta laikantis neformaliojo ugdymo principais, programos pagrindime pateiktas logiškas, pagrįstas paaiškinimas, kaip šie principai programoje realizuojami.</i>	<i>Programa sukurta laikantis neformaliojo ugdymo principais, juos galima atpažinti programoje, bet programos pagrindime nepateiktas paaiškinimas, kaip šie principai joje realizuojami arba jis nelogiškas, nepagrįstas.</i>	<i>Programa sukurta laikantis tik keliais neformaliojo ugdymo principais, juos galima atpažinti programoje, bet programos pagrindime nepateiktas paaiškinimas, kaip šie principai joje realizuojami arba jis nelogiškas,</i>	<i>Programoje neįmanoma atpažinti neformaliojo ugdymo principų, programos pagrindime nepateiktas paaiškinimas, kaip šie principai joje realizuojami arba jis nelogiškas, nepagrįstas.</i>

			<i>nepagrįstas.</i>	
Veiklų aprašymas, tinkamų priemonių veikloms atlikti numatymas	<i>Veiklos/užduotys įvardytos ir aprašytos (kaip jos bus įgyvendintos, kokios užduočių atlikimo taisyklės, numatytos adekvačios, saugios priemonės veikloms/užduotims atlikti.</i>	<i>Veiklos/užduotys įvardytos, bet ne prie visų aprašyta, kaip jos bus įgyvendintos, kokios bus užduočių atlikimo taisyklės; ne prie visų veiklų/užduočių numatytos adekvačios, saugios priemonės joms atlikti.</i>	<i>Veiklos/užduotys įvardytos, bet tik prie mažesnės jų dalies pateikti aprašymai, kaip jos bus įgyvendintos, kokios bus užduočių atlikimo taisyklės; tik prie mažesnės dalies veiklų/užduočių numatytos adekvačios, saugios priemonės joms atlikti.</i>	<i>Veiklos/užduotys įvardytos, bet neišpildyti kiti reikalavimai.</i>